

УДК 378.016:81'243:004

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-774-788](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-774-788)

Лазаренко Гліб Сергійович аспірант, кафедра інформаційних систем і технологій, факультет технологій та дизайну, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ, <https://orcid.org/0009-0004-3162-6345>

Шерстюк Надія Володимирівна старший викладач, кафедра іноземних мов професійного спрямування, факультет готельно-ресторанного та туристичного бізнесу імені проф. В. Ф. Доценка, Національний університет харчових технологій, м. Київ-33, <https://orcid.org/0009-0001-0356-3904>

Кирик Юлія Анатоліївна викладач, кафедра іноземних мов, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів, <https://orcid.org/0009-0000-9414-6008>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Анотація. Цифрова трансформація вищої освіти є одним із важливих чинників модернізації освітнього процесу в умовах розвитку інформаційного суспільства, глобалізації та поширення дистанційних і змішаних форм навчання. Особливої актуальності ці процеси набувають у сфері викладання іноземних мов, де цифрові технології надають нові можливості для формування іншомовної комунікативної компетентності, індивідуалізації навчання та активізації навчальної діяльності здобувачів. Водночас методичні аспекти цифрової трансформації іншомовної підготовки в закладах вищої освіти залишаються недостатньо систематизованими та потребують наукового осмислення. Метою статті є аналіз особливостей цифрової трансформації методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. У дослідженні використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема аналіз і синтез наукових джерел, порівняльний та системний аналіз, узагальнення й класифікацію для визначення змісту поняття цифрової трансформації в освіті, а також структурно-логічний метод для виявлення переваг і обмежень цифрових методик навчання іноземних мов. У результаті дослідження уточнено сутність цифрової трансформації в освіті та визначено її специфіку в контексті викладання іноземних мов. Узагальнено основні цифрові інструменти й платформи, що

застосовуються в іншомовній підготовці здобувачів, та обґрунтовано їхній дидактичний потенціал. З'ясовано, що цифрові методики сприяють підвищенню мотивації, розвитку автономності здобувачів і розширенню можливостей комунікативної взаємодії. Водночас виявлено низку обмежень, пов'язаних із рівнем цифрової компетентності учасників освітнього процесу та матеріально-технічним забезпеченням. Зроблено висновок, що цифрова трансформація методики викладання іноземних мов має комплексний характер і потребує системного поєднання цифрових і традиційних педагогічних підходів. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення методичного забезпечення іншомовної підготовки у вищій освіті та слугувати підґрунтям для подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Ключові слова: цифрова трансформація, вища освіта, іноземні мови, цифрові технології, методика навчання.

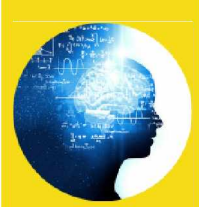
Lazarenko Hlib Serhiyovych Postgraduate, Department of Information Systems and Technologies, Faculty of Technology and Design, Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, <https://orcid.org/0009-0004-3162-6345>

Sherstiuk Nadiia Volodymyrivna Senior Lecturer, Department of Foreign Languages for Professional Purposes, The Faculty of Hotel, Restaurant and Tourism Business, National University of Food Technologies, Kyiv, <https://orcid.org/0009-0001-0356-3904>

Kyryk Yuliia Anatolyivna, Lecturer, Department of Foreign Languages, Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy, Lviv, <https://orcid.org/0009-0000-9414-6008>

DIGITAL TRANSFORMATION OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODS IN HIGHER EDUCATION

Abstract. The digital transformation of higher education is one of the key factors in the modernisation of the educational process in the context of the development of the information society, globalisation and the spread of distance and blended learning. These processes are particularly relevant in the field of foreign language teaching, where digital technologies open up new opportunities for the formation of foreign language communication skills, individualisation of learning and activation of students' learning activities. At the same time, the methodological aspects of the digital transformation of foreign language training in higher education institutions remain insufficiently systematised and require

scientific analysis. The purpose of the article is to analyse the features of the digital transformation of foreign language teaching methods in higher education institutions. The study uses general scientific and special methods of cognition, in particular, analysis and synthesis of scientific sources, comparative and systematic analysis, generalisation and classification to determine the content of the concept of digital transformation in education, as well as a structural-logical method to identify the advantages and limitations of digital methods of teaching foreign languages. As a result of the study, the essence of digital transformation in education was clarified and its specifics in the context of foreign language teaching were determined. The main digital tools and platforms used in foreign language training of students were generalised and their didactic potential was substantiated. It has been established that digital methods contribute to increasing motivation, developing student autonomy, and expanding opportunities for communicative interaction. At the same time, a number of limitations have been identified related to the level of digital competence of participants in the educational process and material and technical support. It is concluded that the digital transformation of foreign language teaching methods is complex and requires a systematic combination of digital and traditional pedagogical approaches. The results obtained can be used to improve the methodological support of foreign language training in higher education and serve as a basis for further scientific research in this area.

Keywords: digital transformation, higher education, foreign languages, digital technologies, teaching methodology.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується глибокими процесами цифровізації, які істотно впливають на зміст, форми та методи освітньої діяльності. Цифрові технології дедалі більше визначають логіку організації освітнього процесу, зумовлюючи трансформацію педагогічних підходів і моделей взаємодії між викладачем і здобувачем освіти. У цьому контексті викладання іноземних мов у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) набуває особливої актуальності, оскільки мовна підготовка безпосередньо пов’язана з комунікацією, міжкультурною взаємодією та використанням цифрових ресурсів глобального освітнього простору.

Цифровізація вищої освіти сприяє розширенню доступу до автентичних мовних матеріалів, інтерактивних платформ, мультимедійних ресурсів і мережових форм комунікації, що створює нові можливості для розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів. Водночас упровадження цифрових технологій актуалізує для викладачів іноземних мов низку методичних викликів, пов’язаних із добором ефективних

навчальних інструментів, адаптацією традиційних методик до цифрового середовища, забезпеченням якісного зворотного зв'язку та підтриманням навчальної мотивації здобувачів освіти. Зміна освітнього середовища потребує переосмислення ролі викладача, який дедалі частіше є не лише джерелом знань, а й модератором, консультантом і фасилітатором освітнього процесу.

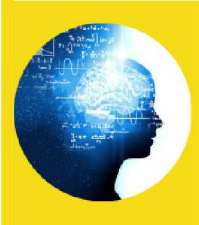
Особливого значення проблема цифрової трансформації методики викладання іноземних мов набула в умовах пандемії COVID-19, яка зумовила масовий перехід ЗВО до дистанційного, а згодом і змішаного форматів навчання. Цей період виявив як значний потенціал цифрових технологій для забезпечення безперервності освітнього процесу, так і низку системних проблем, зокрема недостатню готовність викладачів і здобувачів до повноцінної роботи в цифровому середовищі, обмеженість методичних рекомендацій щодо організації іншомовної підготовки онлайн та нерівний доступ до цифрових ресурсів. Дистанційне та змішане навчання зумовили потребу у створенні ефективних цифрових методик, здатних забезпечити розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження засвідчують стійку тенденцію до активного впровадження цифрових технологій у процес викладання іноземних мов у ЗВО. Зокрема, А. В. (Тоні) Бейтс (A. W. (Tony) Bates) обґрунтовує принципи проектування навчання в цифрову епоху, визначає педагогічні моделі інтеграції технологій та окреслює роль викладача в цифровому освітньому середовищі [1].

У вітчизняних дослідженнях акцент робиться на дидактичному потенціалі цифрових технологій. Так, К. Бровко доводить, що використання цифрових інструментів у вивченні іноземної мови сприяє підвищенню пізнавальної активності здобувачів, розвитку їхньої автономності та мотивації до навчання [2]. Подібні висновки роблять і С. Гавриленко, С. Кашпур та Я. Сіроштан, які розглядають цифрові технології як ефективний засіб модернізації методів викладання іноземних мов [3].

Практичні аспекти використання цифрових інструментів у підготовці майбутніх фахівців детально аналізує С. Данилюк, наголошуючи на необхідності формування цифрової компетентності здобувачів через інтеграцію онлайн-платформ, мультимедійних ресурсів і хмарних сервісів [4]. У контексті дистанційного навчання О. Савченко підкреслює ефективність цифрових технологій для забезпечення безперервності освітнього процесу та розвитку комунікативних навичок з англійської мови [5].

Окрему увагу в наукових публікаціях приділено інклюзивному виміру цифрової освіти. Зокрема, В. Слабоуз обґрунтовує лінгводидактичний потенціал цифрових навчальних технологій у вищій інклюзивній освіті,

підкреслюючи їхню роль у персоналізації навчання [6]. Інтеграційні процеси в умовах дистанційного навчання розкриває А. Черненко, яка аналізує можливості цифрових інструментів для оптимізації викладання іноземних мов [7], а також їхній вплив на розвиток лексичної компетентності здобувачів освіти [8]. Європейські підходи до використання сучасних педагогічних технологій у мовній освіті узагальнює В. Филипська [9]. На можливостях хмарних технологій у викладанні іноземних мов акцентує колектив авторів під керівництвом І. Покровської (I. Pokrovska et al.) [10].

Зарубіжні дослідження доповнюють вітчизняний науковий дискурс. Професійний розвиток викладачів у цифровому середовищі розглядають Т. Морелл та колеги (T. Morell et al.) [11]. Сучасні методи й технології викладання іноземних мов у ЗВО вивчає Л. Мурадлі (L. Muradli) [12]. Комплексний аналіз ролі технологій у сучасному вивченні мов здійснює С. Пінто (S. Pinto) [13]. Використання цифрових ресурсів у викладанні та навчанні читання досліджують І. Рібейро (I. Ribeiro), П. Мартінс (P. Martins) та С. Пейшото (S. Peixoto) [14]. Попри численні дослідження цифровізації освіти, методичні аспекти трансформації викладання іноземних мов у ЗВО залишаються недостатньо опрацьованими. Наявні праці переважно зосереджуються на окремих цифрових інструментах або технологіях, проте комплексний аналіз змін у педагогічних підходах, дидактичних моделях і методиці навчання досі відсутній. Така ситуація ускладнює ефективне використання цифрових технологій та повноцінне формування професійних компетентностей викладачів і здобувачів освіти.

Представлене дослідження орієнтоване на усунення окреслених обмежень шляхом комплексного аналізу цифрової трансформації методики викладання іноземних мов, виокремлення провідних тенденцій змін педагогічних підходів і дидактичних моделей, а також обґрунтування практичних рекомендацій щодо результативного використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Метою статті є комплексний аналіз особливостей цифрової трансформації методики викладання іноземних мов у ЗВО в умовах цифровізації освітнього процесу та поширення дистанційних і змішаних форматів навчання.

Для досягнення поставленої мети сформульовано такі завдання:

- 1) здійснити теоретичний аналіз поняття цифрової трансформації в освіті та визначити його зміст у контексті викладання іноземних мов;
- 2) окреслити основні цифрові інструменти та платформи, що застосовуються в процесі іншомовної підготовки здобувачів ЗВО;
- 3) схарактеризувати трансформацію ролей викладача і здобувача в умовах цифрового освітнього середовища;

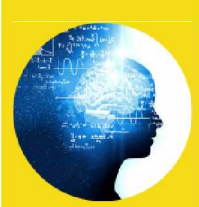

4) виявити основні переваги використання цифрових методик навчання іноземних мов, а також визначити їхні обмеження й проблемні аспекти в практиці вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація в освіті є складним і багатовимірним процесом, що виходить за межі простого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) в освітній процес. Критичний аналіз наукових підходів до тлумачення поняття цифрової трансформації в освіті засвідчує наявність суттєвих концептуальних розбіжностей, що ускладнює формування єдиного методологічного підґрунтя для її практичної реалізації, зокрема у сфері викладання іноземних мов. У частині досліджень цифрова трансформація фактично ототожнюється з упровадженням цифрових технологій і платформ, що звужує її зміст до інструментального рівня та ігнорує глибинні педагогічні зміни. Такий підхід опосередковано простежується у працях, де основний акцент робиться на переліку цифрових засобів без достатнього обґрунтування їхньої методичної доцільності [2; 3]. На противагу інструментальному підходу, А. В. (Тоні) Бейтс (A. W. (Tony) Bates) розглядає цифрову трансформацію як системний процес переосмислення цілей, змісту й методів навчання, у межах якого технології є лише засобом реалізації педагогічних стратегій [1]. Водночас, попри концептуальну цілісність такого підходу, у ньому недостатньо конкретизовано методичні механізми реалізації цифрової трансформації саме у викладанні іноземних мов, що знижує його прикладну цінність для мовної освіти.

Європейські програмні документи трактують цифрову трансформацію переважно в стратегічному та політичному вимірах, пов'язуючи її з підвищенням якості та доступності освіти, розвитком цифрових компетентностей і соціальною інклюзією [15]. Однак у цих підходах методичний аспект викладання іноземних мов залишається фрагментарним, що не дозволяє безпосередньо адаптувати задекларовані принципи до практики мовної підготовки у вищій освіті. У вітчизняних дослідженнях простежується ще одна суперечність, пов'язана з домінуванням позитивістського бачення цифрової трансформації. Так, С. Данилюк та О. Савченко акцентують на розширенні можливостей дистанційного й змішаного навчання, підвищенні мотивації здобувачів і доступі до автентичних мовних ресурсів [4; 5]. Водночас питання когнітивного перевантаження, зниження якості міжособистісної комунікації та ризику формального використання цифрових інструментів у цих працях залишаються недостатньо проаналізованими.

Окремий напрям сучасних досліджень, представлений працями В. Слабоуз та А. Черненко, зосереджується на аналізі лінгводидактичного потенціалу цифрових технологій і їхньому впливі на формування мовних

компетентностей здобувачів [6; 7; 8]. У межах цих підходів цифрові інструменти розглядаються як засіб інтенсифікації мовленнєвої практики, розширення доступу до автентичних матеріалів і підвищення індивідуалізації навчання. Автори переконливо доводять, що мультимедійні ресурси, онлайн-платформи та інтерактивні сервіси створюють сприятливі умови для розвитку лексичної, граматичної та комунікативної компетентностей, а також сприяють формуванню позитивної навчальної мотивації.

Водночас критичний аналіз цих праць виявляє методичну однобічність, що полягає у фокусі на потенційних можливостях цифрових технологій без належного врахування контексту їхнього практичного використання. Зокрема, рівень цифрової готовності викладачів і здобувачів часто розглядається як апріорно достатній, що не відповідає реаліям більшості ЗВО. Як наслідок, між теоретично задекларованими перевагами цифрових методик і реальними умовами їх упровадження виникають суттєві розбіжності, які можуть призводити до формалізації цифрового навчання та зниження його педагогічної ефективності. Отже, лінгводидактичний потенціал цифрових технологій у цих дослідженнях постає швидше як нормативно бажаний, ніж як емпірично підтверджений результат.

Узагальнення та критичне зіставлення наукових позицій дає підстави стверджувати, що цифрова трансформація викладання іноземних мов у ЗВО не може зводитися ні до технологічної модернізації, ні до формального перенесення традиційних методик у цифрове середовище. У межах цього дослідження цифрову трансформацію доцільно визначати як суперечливий, багатовимірний процес системного оновлення методики іншомовної підготовки, що поєднує педагогічне переосмислення цілей і результатів навчання, методично виважену інтеграцію цифрових технологій та врахування реальних освітніх і організаційних обмежень. Саме такий підхід дозволяє подолати розбіжності між теоретичними концепціями цифровізації та практикою викладання іноземних мов у ЗВО.

У контексті вищої освіти цифрова трансформація спрямована на створення гнучкого, відкритого та студент-орієнтованого освітнього середовища, здатного реагувати на виклики глобалізації, швидкий розвиток технологій і потреби сучасного ринку праці.

Вона зумовлює перехід від традиційних моделей трансляції знань до компетентнісного підходу, що акцентує на розвитку критичного мислення, цифрової грамотності, автономності навчання та здатності до міжкультурної комунікації.

Саме ці аспекти є визначальними для викладання іноземних мов у ЗВО, де результатом навчання є не лише засвоєння мовних знань, а й формування практичних комунікативних умінь.

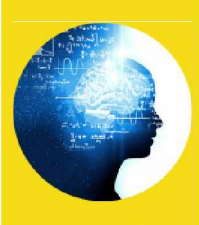
У сфері викладання іноземних мов цифрова трансформація виявляється в зміні традиційних методичних підходів та активному використанні цифрових освітніх ресурсів, онлайн-платформ, мультимедійних матеріалів і засобів синхронної та асинхронної комунікації. Цифрове освітнє середовище надає можливість інтегрувати автентичні матеріали, залучати здобувачів до реальної мовної взаємодії з носіями мови, моделювати професійні комунікативні ситуації та забезпечувати індивідуалізацію навчання. Водночас це потребує адаптації класичних методик навчання мов до нових умов, зокрема переосмислення ролі вправ, форм контролю та способів оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Важливим аспектом цифрової трансформації методики викладання іноземних мов є поєднання педагогічних і технологічних компонентів, що забезпечує ефективність освітнього процесу. Цифрові інструменти самі по собі не гарантують підвищення якості мовної підготовки, якщо вони не інтегровані в методично обґрунтовану систему навчання. У цьому контексті цифрова трансформація передбачає розроблення нових дидактичних моделей, які поєднують традиційні комунікативні та діяльнісні підходи з можливостями цифрових технологій, спрямованих на активізацію навчальної діяльності здобувачів (табл. 1).

Таблиця 1

Основні цифрові інструменти та платформи, що застосовуються в процесі іншомовної підготовки здобувачів ЗВО

Категорія цифрових інструментів	Приклади платформ та сервісів	Основне дидактичне призначення	Методичні можливості у викладанні іноземних мов
Системи управління навчанням (LMS)	Moodle, Google Classroom, Canvas	Організація та адміністрування освітнього процесу	Розміщення навчальних матеріалів, контроль виконання завдань, тестування, забезпечення зворотного зв'язку
Платформи для відеоконференцій	Zoom, Microsoft Teams, Google Meet	Синхронна комунікація	Проведення онлайн-занять, розвиток усного мовлення, рольові ігри, групові дискусії
Мобільні застосунки для вивчення мов	Duolingo, Memrise, Busuu	Самостійне та додаткове навчання	Закріплення лексики й граматики, розвиток навичок читання та аудіювання, персоналізація навчання
Інтерактивні освітні сервіси	Quizlet, Kahoot!, LearningApps	Активізація навчальної діяльності	Створення інтерактивних вправ, ігрових завдань, повторення та контроль знань

Категорія цифрових інструментів	Приклади платформ та сервісів	Основне дидактичне призначення	Методичні можливості у викладанні іноземних мов
Онлайн-ресурси з автентичним контентом	BBC Learning English, Deutsche Welle, TED Talks	Робота з автентичними матеріалами	Розвиток аудіювання, читання, міжкультурної компетентності
Інструменти спільної роботи	Google Docs, Padlet, Miro	Колективна навчальна діяльність	Спільне написання текстів, обговорення, розвиток письмового мовлення
Інструменти з елементами штучного інтелекту	ChatGPT, Grammarly, Elsa Speak	Підтримка мовної практики та корекції	Автоматизований зворотний зв'язок, корекція помилок, розвиток мовної автономії здобувачів

Джерело: створено автором на основі [1; 15]

Наведена таблиця свідчить про різноманіття цифрових інструментів і платформ, які можуть ефективно застосовуватися в процесі іншомовної підготовки здобувачів ЗВО. Аналіз представлених засобів показує, що їх використання сприяє розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності, активізації навчальної взаємодії та формуванню автономності здобувачів у вивченні іноземних мов. Водночас ефективність застосування цифрових інструментів значно залежить від рівня цифрової та методичної підготовленості викладача, а також від доцільності інтеграції цих засобів у загальну систему навчання. Отже, системне та методично обґрунтоване використання цифрових платформ є важливою передумовою успішної цифрової трансформації методики викладання іноземних мов у вищій освіті.

Цифрове освітнє середовище суттєво змінює традиційні уявлення про ролі викладача і здобувача в процесі навчання, зокрема у сфері викладання іноземних мов у ЗВО. Умови цифрової трансформації зумовлюють перехід від ієрархічної моделі навчання, у якій викладач був основним носієм знань, до партнерської взаємодії, орієнтованої на активну участь здобувача в побудові власної освітньої траєкторії. Така зміна ролей сприяє формуванню більш гнучкого та відкритого освітнього простору, у якому навчальний процес ґрунтується на співпраці, самостійності та відповідальності здобувачів освіти.

У цифровому освітньому середовищі роль викладача іноземних мов зазнає суттєвих трансформацій. Він поступово відходить від функції безпосереднього передавання навчального матеріалу та дедалі більше постає як організатор, фасилітатор і модератор освітнього процесу. Викладач здійснює відбір і структурування цифрових ресурсів, проектує

навчальні завдання з урахуванням можливостей цифрових платформ, забезпечує методичну підтримку та індивідуалізований зворотний зв'язок. Крім того, на викладача покладається відповідальність за формування цифрової культури навчання, розвиток критичного мислення здобувачів і навчання ефективного використання цифрових інструментів для мовної практики.

Відповідно, здобувач у цифровому освітньому середовищі набуває статусу активного суб'єкта навчання, який не лише сприймає інформацію, а й бере безпосередню участь у конструюванні знань. Використання онлайн-платформ, мобільних застосунків і ресурсів з автентичним контентом створює умови для розвитку автономного навчання, самоконтролю та саморефлексії.

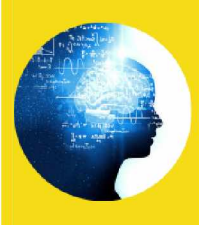
Майбутні фахівці отримують можливість самостійно планувати темп і траєкторію вивчення іноземної мови, обирати додаткові ресурси та формати мовної практики, що сприяє підвищенню мотивації й відповідальності за результати навчання.

Водночас трансформація ролей викладача і здобувача в умовах цифрового освітнього середовища супроводжується низкою викликів. Необхідність високого рівня цифрової компетентності, уміння працювати з великими обсягами інформації та підтримувати ефективну комунікацію в онлайн-форматі потребує відповідної підготовки як викладачів, так і здобувачів. За відсутності належного методичного супроводу цифрове навчання може призводити до зниження рівня взаємодії та формального виконання завдань.

Отже, успішна трансформація ролей у цифровому освітньому середовищі можлива лише за умови педагогічно виваженого використання цифрових технологій, спрямованого на розвиток іншомовної комунікативної компетентності здобувачів і підвищення якості вищої освіти загалом.

Упровадження цифрових методик у процес навчання іноземних мов у ЗВО зумовлює необхідність комплексного аналізу їхнього педагогічного потенціалу та практичних наслідків застосування. Використання цифрових технологій надає нові можливості для організації навчальної діяльності, розвитку іншомовної комунікативної компетентності та підвищення мотивації здобувачів.

Водночас цифрове навчання супроводжується низкою обмежень і проблемних аспектів, які можуть впливати на ефективність освітнього процесу. З огляду на це, доцільним є узагальнення основних переваг цифрових методик навчання іноземних мов разом із визначенням їхніх обмежень у практиці вищої освіти, що дає змогу об'єктивно оцінити потенціал цифрової трансформації мовної підготовки (табл. 2).

Таблиця 2

**Основні переваги використання цифрових методик
навчання іноземних мов та їхні обмеження й проблемні
аспекти в практиці вищої освіти**

Аспект цифрових методик	Основні переваги	Обмеження та проблемні аспекти
Доступ до навчальних ресурсів	Забезпечення постійного доступу до автентичних матеріалів, онлайн-курсів і мультимедійного контенту	Нерівний доступ здобувачів до технічних засобів і стабільного інтернет-з'єднання
Індивідуалізація навчання	Можливість адаптації темпу та змісту навчання до індивідуальних потреб здобувачів	Складність повного врахування індивідуальних освітніх потреб без постійного педагогічного супроводу
Інтерактивність і мотивація	Використання ігрових елементів, інтерактивних завдань і мультимедіа підвищує зацікавленість здобувачів	Ризик зниження навчальної мотивації через перевантаження цифровими інструментами
Комунікативна спрямованість	Розширення можливостей для усної та письмової комунікації в синхронному й асинхронному форматах	Обмежені можливості розвитку спонтанного мовлення та невербальної комунікації
Зворотний зв'язок і оцінювання	Оперативний автоматизований та індивідуалізований зворотний зв'язок	Формалізація оцінювання та обмеженість автоматичних систем у перевірці продуктивних видів мовленнєвої діяльності
Автономність здобувачів	Формування навичок самостійного навчання та самоконтролю	Низький рівень самоорганізації окремих здобувачів
Професійна підготовка викладачів	Можливість підвищення цифрової та методичної компетентності	Недостатній рівень цифрової підготовки та методичної підтримки викладачів

Джерело: власна розробка авторів

Аналіз переваг і обмежень цифрових методик навчання іноземних мов засвідчує їхній високий дидактичний потенціал у системі вищої освіти. Застосування цифрових методик сприяє розширенню доступу до автентичних навчальних ресурсів, уможлиблює персоналізацію освітніх траєкторій і створює умови для активізації комунікативної взаємодії здобувачів освіти, що узгоджується з сучасними вимогами до іншомовної підготовки майбутніх фахівців. Водночас виявляються проблемні аспекти, пов'язані з нерівним доступом до цифрових технологій, недостатнім рівнем сформованості навичок саморегульованого навчання в здобувачів та обмеженою

методичною готовністю викладачів до ефективного використання цифрових інструментів. У зв'язку з цим результативність цифрових методик визначається не самими технологіями, а ступенем їх педагогічно доцільної інтеграції в освітній процес, поєднанням із традиційними підходами до навчання та створенням системи методичної й організаційної підтримки всіх учасників освітньої взаємодії.

Висновки. У процесі проведеного дослідження встановлено, що цифрова трансформація методики викладання іноземних мов у ЗВО є об'єктивним і закономірним процесом, зумовленим розвитком цифрових технологій та змінами в освітньому середовищі. Визначено, що цифрова трансформація не обмежується використанням окремих технологічних засобів, а передбачає комплексне оновлення педагогічних підходів, форм організації навчання та методів взаємодії між викладачем і здобувачем освіти. У цьому контексті викладання іноземних мов надає нові можливості для розвитку комунікативних навичок, самостійного навчання та активної участі здобувачів в освітньому процесі.

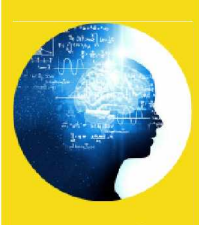
У результаті теоретичного аналізу уточнено зміст поняття цифрової трансформації в освіті та визначено його специфіку у сфері викладання іноземних мов, що полягає в інтеграції цифрових технологій у методично обґрунтовану систему навчання. Узагальнення цифрових інструментів і платформ засвідчило їхній значний дидактичний потенціал, зокрема щодо забезпечення доступу до автентичних мовних ресурсів, організації синхронної й асинхронної комунікації, індивідуалізації освітнього процесу та оперативного зворотного зв'язку.

Доведено, що цифрові методики сприяють підвищенню мотивації здобувачів і розширюють можливості реалізації комунікативного та компетентнісного підходів у вищій освіті.

Водночас аналіз обмежень і проблемних аспектів використання цифрових методик показав, що ефективність їх запровадження залежить від рівня цифрової компетентності викладачів і здобувачів, наявності відповідного технічного забезпечення та методичної підтримки.

Виявлено, що за відсутності системного підходу цифрові технології можуть використовуватися фрагментарно, не забезпечуючи очікуваних результатів навчання та знижуючи якість освітнього процесу.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в проведенні емпіричних досліджень ефективності окремих цифрових інструментів, аналізі досвіду їх запровадження в ЗВО різних профілів, а також у розробленні методичних рекомендацій щодо інтеграції цифрових технологій у процес викладання іноземних мов з урахуванням рівня підготовки викладачів і потреб здобувачів освіти.

Література:

1. Bates A. W. (Tony). Teaching in a Digital Age: Guidelines for designing teaching and learning – 2nd Edition. BCcampus, 2019. 520 p. URL: <https://open.umn.edu/orentextbooks/textbooks/221>(дата звернення: 22.12.2025).
2. Бровко К. Цифрові технології як чинник активізації пізнавальної спрямованості здобувачів університету в процесі вивчення іноземної мови. *Вища освіта України*. 2025. № 2. С. 64–69. URL: [https://doi.org/10.32782/npu-vou.2025.2\(97\).08](https://doi.org/10.32782/npu-vou.2025.2(97).08) (дата звернення: 22.12.2025).
3. Гавриленко С., Кашпур С., Сіроштан Я. Цифрові технології у викладанні іноземної мови. *Вісник національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2025. Т. 188, № 32. С. 144–149. URL: <https://doi.org/10.58407/visnik.253224> (дата звернення: 22.12.2025).
4. Данилюк С. Використання цифрових інструментів у викладанні іноземної мови майбутнім фахівцям з інформаційних та освітніх технологій. *Слобожанський науковий вісник. Серія: філологія*. 2025. № 10. С. 75–78. URL: <https://doi.org/10.32782/philspu/2025.10.13> (дата звернення: 22.12.2025).
5. Савченко О. Цифрові технології в дистанційному навчанні англійської мови здобувачів ЗВО. *Молодь і ринок*. 2021. № 9/195. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.240818> (дата звернення: 22.12.2025).
6. Слабоуз В. Лінгводидактичний потенціал цифрових навчальних технологій у вивченні іноземних мов у вищій інклюзивній освіті. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. № 15. С. 174–186. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.15.2021.243002> (дата звернення: 22.12.2025).
7. Черненко А. В. Інтеграція цифрових інструментів у процес викладання іноземних мов в умовах дистанційного навчання. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка та психологія*. 2025. № 8. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2025-8-06-01> (дата звернення: 22.12.2025).
8. Черненко А. Інноваційні підходи до навчання іншомовної лексики: роль сучасних цифрових інструментів (в умовах дистанційної освіти). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2024. № 99. С. 141–147. URL: <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-99-18> (дата звернення: 22.12.2025).
9. Филипська В. І. Огляд сучасних педагогічних технологій та методик викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах за європейськими стандартами. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. №211. С. 212–218. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-211-212-218> (дата звернення: 22.12.2025).
10. Integration of cloud technologies in teaching foreign languages in higher education institutions / I. L. Pokrovska et al. *International journal of learning, teaching and educational research*. 2020. Vol. 19, № 2. P. 46–59. URL: <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.2.4> (дата звернення: 22.12.2025).
11. Morell T., Aleson-Carbonell M., Escabias-Lloret P. Prof-teaching: an English-medium instruction professional development program with a digital, linguistic and pedagogical approach. *Teacher Professional Development for the Integration of Content and Language in Higher Education*. London, 2023. P. 28–47. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003428640-4> (дата звернення: 22.12.2025).

12. Muradli L. Modern methods and technologies of teaching foreign languages at higher education institutions. *Filologiya masalalari*. 2024. № 9. P. 104–110. URL: <https://doi.org/10.62837/2024.9.104> (дата звернення: 22.12.2025).

13. Pinto S. Digital transformation in language education: a comprehensive analysis of technology's role in contemporary language learning. *International Journal of English Language Research Studies (IJELRS)*. 2025. Vol. 2. № 3. P. 128–137. URL: <https://doi.org/10.63090/ijelrs/3049.1894.0020> (дата звернення: 22.12.2025).

14. Ribeiro I., Martins P. C., Peixoto S. Digital tools to support literacy and foster inclusion: the role of the TLP with roma students. *16th international conference on education and new learning technologies* (Palma, Spain, 1–2 July 2024). Palma, 2024. P. 9945–9955. URL: <https://doi.org/10.21125/edulearn.2024.2386> (дата звернення: 22.12.2025).

15. Digital Education Action Plan 2021–2027. *European Commission: вебсайт*. 2020. 24 p. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions> (дата звернення: 22.12.2025).

References:

1. Bates, A. W. (Tony). (2019). *Teaching in a Digital Age: Guidelines for designing teaching and learning* – 2nd Edition. BCcampus. 520 p. Retrieved from <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/221>

2. Brovko, K. (2025). Tsyfrovi tekhnolohii yak chynnyk aktyvizatsii piznavalnoi spriamovanosti studentiv universytetu v protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Digital technologies as a factor in activating the cognitive orientation of university students in the process of learning a foreign language]. *Vyshcha osvita Ukrainy – Higher Education of Ukraine*, 2, 64–69. [https://doi.org/10.32782/npu-vou.2025.2\(97\).08](https://doi.org/10.32782/npu-vou.2025.2(97).08) [in Ukrainian].

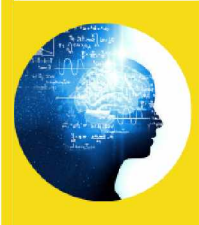
3. Havrylenko, S., Kashpur, S., & Siroshstan, Ya. (2025). Tsyfrovi tekhnolohii u vykladanni inozemnoi movy [Digital technologies in foreign language teaching]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of T. H. Shevchenko Chernihiv National Collegium*, 188(32), 144–149. <https://doi.org/10.58407/visnik.253224> [in Ukrainian].

4. Danyliuk, S. (2025). Vykorystannia tsyfrovyykh instrumentiv u vykladanni inozemnoi movy maibutnim fakhivtsiam z informatsiinykh ta osvitynykh tekhnolohii [Use of digital tools in teaching a foreign language to future specialists in information and educational technologies]. *Slobozhanskyi naukovyi visnyk. Seriya: Filolohiia – Slobozhansky Scientific Bulletin. Series: Philology*, 10, 75–78. <https://doi.org/10.32782/philspu/2025.10.13> [in Ukrainian].

5. Savchenko, O. (2021). Tsyfrovi tekhnolohii v dystantsiinomu navchanni anhliiskoi movy studentiv ZVO [Digital technologies in distance learning of English by higher education students]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, 9(195). <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.240818> [in Ukrainian].

6. Slabouz, V. (2021). Lihvodiydaktychnyi potentsial tsyfrovyykh navchalnykh tekhnolohii u vyvchenni inozemnykh mov u vyshchii inkluzyvnyy osviti [Linguodidactic potential of digital learning technologies in foreign language learning in higher inclusive education]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty – Teacher Professionalism: Theoretical and Methodological Aspects*, 15, 174–186. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.15.2021.243002> [in Ukrainian].

7. Chernenko, A. V. (2025). Intehratsiia tsyfrovyykh instrumentiv u protses vykladannia inozemnykh mov v umovakh dystantsiinoho navchannia [Integration of digital tools into the

process of teaching foreign languages in distance learning]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: pedahohika ta psykholohiia – Problems of Modern Transformations. Series: pedagogy and psychology*, 8. <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2025-8-06-01> [in Ukrainian].

8. Chernenko, A. (2024). Innovatsiini pidkhody do navchannia inshomovnoi leksyky: rol suchasnykh tsyfrovnykh instrumentiv (v umovakh dystantsiinoi osvity) [Innovative approaches to development of foreign-language vocabulary: the role of modern digital tools in distance learning]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Serii: Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov – The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching*, 99, 141–147. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-99-18> [in Ukrainian].

9. Fylypska, V. I. (2023). Ohliad suchasnykh pedahohichnykh tekhnolohii ta metodyk vykladannia inozemnykh mov u vyshchyykh navchalnykh zakladakh za yevropeiskymy standartamy [Overview of modern pedagogical technologies and methods of teaching foreign languages in higher educational institutions according to European standards]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky – Academic Notes. Series: Pedagogical Science*, 211, 212–218. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-211-212-218> [in Ukrainian].

10. Pokrovska, I. L., Kolodko, T. M., Aliyeva, Z. K., Tymoshchuk, I. V., & Vakariuk, R. V. (2020). Integration of cloud technologies in teaching foreign languages in higher education institutions. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19(2), 46–59. <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.2.4>

11. Morell, T., Aleson-Carbonell, M., & Escabias-Lloret, P. (2023). Prof-teaching: an English-medium instruction professional development program with a digital, linguistic and pedagogical approach. In *Teacher Professional Development for the Integration of Content and Language in Higher Education* (pp. 28-47). London. <https://doi.org/10.4324/9781003428640-4>

12. Muradli, L. (2024). Modern methods and technologies of teaching foreign languages at higher education institutions. *Filologiya Məsələləri*, 9, 104–110. <https://doi.org/10.62837/2024.9.104>

13. Pinto, S. (2025). Digital transformation in language education: a comprehensive analysis of technology's role in contemporary language learning. *International Journal of English Language Research Studies (IJELRS)*, 2(3), 128–137. <https://doi.org/10.63090/ijelrs/3049.1894.0020>

14. Ribeiro, I., Martins, P. C., & Peixoto, S. (2024). Digital tools to support literacy and foster inclusion: the role of the TLP with Roma students. In *16th international conference on education and new learning technologies* (Palma, Spain, 1–2 July 2024) (pp. 9945-9955). Palma. <https://doi.org/10.21125/edulearn.2024.2386>

16. European Commission. (2020). *Digital Education Action Plan 2021–2027*. 24 p. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions>